

Alkotmánybíróság

a Nagykáta Járásbíróság

ALKOTMANYBIROSAG	
Ügyszám:	IV / 1771 - 0 / 2018
Érkezett:	2018 DEC 03.
Bélyeg:	6
Kezelőiroda:	<i>[Signature]</i>
Melléklet:	Tisztelt Alkotmánybíróság!

KEL 1426 015 423 906 4	
2018 NOV. 23	
Érke:	Érke: <i>[Signature]</i>
Példány:	2
Ügyszám:	4. P. 20. 061 / 2016

Alulírottak *[Redacted]* mint indítványozók csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőnk útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 27. § (a továbbiakban: Abtv.) alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő.

Kérjük a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Budapest Környéki Törvényszék 9.Pf.21.564/2017/8. számú 9.Pf.21.564/2017/9. számú kijavító végzéssel együtt kezelendő ítéletének -a másodfokú ítélettel jóváhagyott Nagykáta Járásbíróság 4.P.20.061/2016/22. számú elsőfokú ítéletre is kiterjedően- alaptörvény-ellenességét, és ezért az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés b) pont alapján az Abtv. 43. §-ának (1) bekezdésének megfelelően azokat semmisítse meg mivel sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, XIII. cikk (1) bekezdését és 28. cikkét.

Kérelmünk indokolásaként az alábbiakat adom elő:**1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei**

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az *[Redacted]* (továbbiakban együtt: Felperesek, Indítványozók) tagsági jogviszonyt létesítettek *[Redacted]* Takarékszövetkezet alperessel (a továbbiakban: Alperes) I. r. és II. r. felperesek tagsági jogviszonyának kelte 1987. február 26. napja, III., IV. és V. r. felperesek tagsági jogviszonyának kelte 2004. december 8. napja. Felperesek által jegyzett részjegyek névértéke személyenként külön-külön 200.000,- forint.

Felperesek 2013. november 11. napján az Alperesnél fennálló tagsági jogviszonyukat felmondták, kérve annak megszüntetését, valamint kérték a részükre járó pénzösszegek kifizetését. A tagsági jogviszony megszüntetését a Takarékszövetkezet Igazgatósága 62/2013. (2013. november 15.) számú határozatával engedélyezte. Alperes 2013. december 2. napján arról tájékoztatta I. és II. r. felpereseket, hogy a Takarékszövetkezeti Igazgatósága 2013. november 15-i ülésén a tagsági jogviszony felmondását elfogadta, az Alapszabály 7.7. pontja a) pontja értelmében. (Felperesek tagsági jogviszonya megszűnik, a kilépésre vonatkozó bejelentést követő 90. napon, legkorábban 2014. február 8. napján.)

Tájékoztatta továbbá a Felpereseket arról, hogy az Alapszabály 7.8.3. pontja alapján a Szövetkezeti Hitelintézet tagjának járó összeg elszámolására a tagsági jogviszony megszűnését követő, a számviteli törvény szerinti beszámolót elfogadó küldöttgyűlés napjától számított 30 napon belül kerül sor. A jogszabály értelmében legkésőbb 2014. május 31. napjáig kell megtartani a jelzett közgyűlést.

Felperesek részére az általuk jegyzett részjegyek névértékét, azaz személyenként 200.000,- forintot Alperes megfizetett. Alperes jogutódja a takarékszövetkezeti integráció folytán történt

[Handwritten signature]
2018. nov. 27.

összeolvadások folytán előbb a Mátra Takarékszövetkezet, majd a Centrál Takarékszövetkezet (Veresegyház, Fő út 53.) lett.

A felperesek az alperesi jogelőddel egyeztetést folytattak annak érdekében, hogy a felmondásukkor hatályos törvényi rendelkezés szerinti (2013. évi CXXXV. törvény 18. § (2) bekezdés) a részjegyre jutó saját tőke lekötött tartalékkal csökkentett összegéhez is hozzájussanak. Felperesek a pert megelőzően előzetes bizonyítási eljárás lefolytatását kérték a Nagykáta Járásbíróságtól (12. PK: 50.003/2015.) aminek keretében kirendelésre került Nagy Pál igazságügyi szakértő, aki 2015. november 24-én kelt, igazságügyi szakértői véleményében megállapította, hogy a részjegyekre jutó saját tőke lekötött tartalékkal csökkentett összege személyenként 699.275,- forint.

Felperesek keresetükben személyenként külön-külön 699.275,- forint megfizetésére kérték kötelezni Alperest. Keresetük jogalapjául a tagsági jogviszonyuk felmondás megtételekor hatályban volt **2013. évi CXXXV. törvény 18. § (2)** bekezdésére hivatkoztak, mely szerint a szövetkezeti hitelintézet tagsági jogviszony megszüntetése esetén a tagot a részjegy névértéke, valamint a tagsági jogviszony alatt keletkezett, a részjegyre jutó saját tőke lekötött tartalékkal csökkentett összege illeti meg abban az esetben, ha az a szövetkezeti hitelintézet veszteségének fedezésére nem került felhasználásra. **A hivatkozott törvényi rendelkezés szövegezése:** „(2) A szövetkezeti hitelintézet tagsági jogviszony megszüntetése esetén a tagot, a részjegy névértéke, valamint a tagsági jogviszony alatt keletkezett, a részjegyre jutó saját tőke lekötött tartalékkal csökkentett összege illeti meg, abban az esetben, ha az a szövetkezeti hitelintézet veszteségének fedezésére nem kerül felhasználásra. A szövetkezeti hitelintézet tagjának járó összeg elszámolására a tagsági jogviszony megszűnését követő, számviteli törvény szerinti beszámolót elfogadó közgyűlés napjától számított 30 napon belül kerül sor. Ha az elszámolás alapjául szolgáló összeg a részjegy névértéket meghaladja, akkor a részjegy és különbözet összege visszafizetésének módját és időpontját vagy - amennyiben ezek nem esnek egybe akkor - időpontjait a szövetkezeti hitelintézet igazgatósága határozza meg. A kifizetés helyéről és időpontjáról a jogosultat írásban értesíteni kell. A szövetkezeti hitelintézet igazgatósága köteles meghosszabbítani a részjegy illetve a különbözet összegének visszafizetését, ha ennek következtében a szövetkezeti hitelintézet saját tőkéje, illetőleg szavatoló tőkéje nem éri el a Hpt. 76. § (1)-(2) bekezdésében meghatározott tőkekövetelményt. A fenti esetben - két éven belül - a volt tag részére azt követően kell esedékessé válásuk sorrendjében a kifizetést teljesíteni, hogy ennek fedezete rendelkezésre áll.”

A felmondások megtételekor hatályos 2013. évi CXXXV. törvény 18. § (2) bekezdés szerinti rendelkezés helyett 2013. 11. 30-án hatályba lépett törvényi szabályozás: **2013. évi CXXXV. törvény 17/R. § (1) bekezdés** „A szövetkezeti formában működő szövetkezeti hitelintézet tagja, illetőleg annak örököse (jogutódja) tagsági jogviszonya megszűnésekor a szövetkezeti formában működő szövetkezeti hitelintézet saját tőkéjéből legfeljebb a részjegye összegére tarthat igényt.”

Alperes álláspontja szerint Felperesek tagsági jogviszonya 2014. február 9. napjával szűnt meg, amikor azonban Felperesek által hivatkozott jogszabály már nem volt hatályos, helyette már a felperesekre nézve jogot elvonó új, lényegesen kedvezőtlenebb törvényi rendelkezés alkalmazását látták indokoltnak alkalmazni, ami alapján a felperesek részére már csak részjegyük névértéke jár vissza, az arra jutó saját tőke már nem.

Az eljáró bíróságok álláspontja szerint Felperesek szövetkezeti tagsági jogviszonya 2014. február 09. napján szűnt meg az alábbiak alapján: Felperesek 2013. november 11. napján jelentették be tagsági viszonyuk megszüntetését (kilépési szándékot), azonban ez az időpont nem azonos a tagsági viszony megszűnésének időpontjával. Az Alperes Alapszabályának 7.7. pontja

egyértelműen rögzíti, hogy a kilépési szándékot az igazgatóságnak írásban kell bejelenteni. A tagsági jogviszony az annak megszüntetésére vonatkozó szándék bejelentését követő 90. napon szűnt meg, a korábban hatályban volt a 2006. évi X. törvény a szervezetekről 62. § rendelkezéseivel összhangban. (62. § A kilépési szándékot az igazgatóságnak írásban kell bejelenteni. Az alapszabályban kell meghatározni, hogy a kilépésre vonatkozó bejelentés és a tagsági jogviszony megszűnése között milyen időtartamnak kell eltelnie, azonban az nem lehet hosszabb három hónapnál.) Ez az időpont 2014. február 9. napja volt a perbeli esetben.

Fentiek alapján az I. fokon eljáró Nagykáta Járásbíróság a 4.P.20.061/2016/22. számú ítéletében elutasította a Felperesek keresetét.

Az ítélet ellen a Felperesek terjesztettek elő fellebbezést, melyben a kereseti kérelmüknek megfelelően kérték az ítélet megváltoztatását és az alperes perköltségben való marasztalását. A fellebbezésüket részletesen megindokolták, hangsúlyozták, hogy a tagsági viszonyuk megszüntetésére vonatkozó kilépési nyilatkozatukat, a jognyilatkozat megtételekor hatályos jogszabályi rendelkezésekre, közgyűlési határozatra, és a módosított alapszabályra figyelemmel tették meg és a jogelőd takarékszövetkezet igazgatósága a tagsági jogviszonyukat a 62/2013. (2013.november 15.) számú határozatával engedélyezte. Kétséggkívül utóbb a jogszabály módosult, mindez azonban nem jelenti, hogy az Alperes a felmondás megtétele után hatályba lépett a felperesektől jogot elvonó jogszabályi rendelkezések alapján számoljon el. Álláspontunk szerint az elsőfokú bíróság ítélete jogszabálysértő és alaptörvény-ellenes, tekintve, hogy a tagsági jogviszony megszűnésének napján hatályban lévő, a tagokra lényegesen hátrányosabb jogszabályi rendelkezések alapján látott lehetőséget az elszámolásra, és nem a jognyilatkozat megtételekor, a kilépési szándék bejelentésének napján fennálló jogszabályi rendelkezések szerint. A felmondás megtételekor hatályos törvényi rendelkezések alapján a névértéken felül jár a Felperesek részére a keresetben megjelölt összeg, azaz a részjegyek után járó saját tőke lekötött tartalékkal csökkentett összege. Az elsőfokú bíróság jogértelmezése nem egyeztethető össze a jogállamiság elvével. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság élesen elválasztotta a tagsági jogviszony megszűnésének az időpontját a jognyilatkozat megtételének időpontjától. Hivatkoztak arra is, hogy az elsőfokú ítéletben hivatkozott módosítást nem visszamenőleges hatállyal fogadták el, a jogszabály a folyamatban lévő felmondásos jogviszonyokra vonatkozó alkalmazást nem írta elő, és miután a felmondás már folyamatban volt, így a jogalanyoktól folyamatban lévő jogviszonyokban jogot elvonó jogszabály-módosítás az Alaptörvény B cikk (1) bekezdés alapján nem lehetséges. Utaltunk a T. Alkotmánybíróság gyakorlatára, illetve több határozatára is, továbbá hivatkoztunk az elsőfokú bíróságon előzetes bizonyítás kapcsán indult nemperes eljárás anyagára, annak igazolására, hogy az alperesnél a fedezethiány esete sem állt fenn.

A másodfokon eljáró **Budapest Környéki Törvényszék** az első fokon eljárt Nagykáta Járásbíróság okfejtését minden tekintetében osztotta, **így a 9.Pf.21.654/2017/8-9. sz. másodfokú ítéletében** helybenhagyta azt. Kiemelte továbbá, hogy **„A jogszabály változásával jogelvonás nem történt, mert a felperesek változatlanul jogosultak voltak az elszámolásra, és ennek alapján a kifizetés – a részjegy névértékén – megtörtént, amit a felperesek megkaptak.”**

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Indítványozók az Abtv. 27. § b) pontjára tekintettel előadjuk, hogy jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, tekintettel, hogy a Nagykáta Járásbíróság ítélete ellen a Budapest Környéki Törvényszékhez címezett fellebbezéssel éltek felperesek, mely elbírálásra került. Felperesek nem éltek rendkívüli jogorvoslattal, felülvizsgálati kérelemmel, azonban rendes jogorvoslati lehetőséget ténylegesen és érdemben kimerítették, így az alkotmányjogi panasz benyújtásának az Abtv. 27. § b) bekezdés szerinti feltétele teljesült.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az Abtv. 30. § (1) bekezdésére tekintettel előadjuk, hogy a sérelmezett döntés az Indítványozók részére -jogi képviselőjükön keresztül- 2018. szeptember 25. napján került kézbesítésre, így jelen alkotmányjogi panasz törvényes határidőben kerül benyújtásra.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az indítványozók jogosultak és érintettek is tekinthetők, mivel saját egyedi bírósági ítélettel elbírált ügyükkel összefüggésben terjesztik elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszukat amely bírósági ügyben felperesek voltak. A sérelmezett és általunk alaptörvény-ellenesnek tartott ítélet következményeként elvonták tőlük a 2013. évi CXXXV. törvény 18. § (2) a bekezdése szerinti a tagsági jogviszonyuk alatt keletkezett, a részjegyre jutó saját tőke lekötött tartalékkal csökkentett összegének kifizetésére vonatkozó joguktól, tekintettel arra, hogy a kilépési szándékuk bejelentésekor és annak szövetkezeti elfogadásakor is olyan hatályban lévő törvényi előírás volt, ami alapján a részjegy névértékén túl járt a tagsági jogviszonyuk megszűnésekor részükre a fentebb meghatározott saját tőke elem, ami bírósági nemperes eljárásban szerzett szakvélemény alapján felperesenként 699.275,- Ft. A bírósági ítéletekkel pedig valamennyi felperes és indítványozó esetében elvonták tőlük ezt jogot, így az ítélet közvetlenül kihatott rájuk. Az érintettséget a mellékelt ítéletek igazolják.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételek vizsgálata körében előadjuk, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, egyúttal alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, az hogy egy speciális polgári jogi jogviszonyban a 90 napos kvázi felmondási idővel járó kilépési szándék bejelentésének megtételét követően, egy később hatályba lépett jogszabályi rendelkezés alapján a takarékszövetkezeti tagoktól elvonták a részjegyeik után járó törvény szerint meghatározott saját tőke elemek kifizetéséhez való jogot. Vizsgálandó továbbá a Budapest Környéki Törvényszék azon jogértelemezése is, hogy a visszaható hatály megsértése azért nem áll fenn mert a bíróságok által sem vitatott jogszabályi változások ellenére a felperesek változatlanul jogosultak voltak az elszámolásra, és ennek alapján a névértéknek megfelelő összeg kifizetésére, noha az eljáró bíróság sem vitatta azt, hogy a részjegyek névértékét csaknem 3,5 szeresen meghaladó saját tőke elem kifizetéséhez való jogukat a jogszabályváltozás és bírósági jogértelmezés nivellálta.

A támadott bírói döntést a visszamenő hatály tilalma folytán előálló alaptörvény-ellenesség érdemben befolyásolta, hiszen egy később hatályba lépett jogszabályi rendelkezés alapján a bírói döntés ezen okból vonta el az indítványozók jogait. Bírói döntést érdemben befolyásolta az is, hogy az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésben rögzített tulajdonhoz való alkotmányos alapjogot is sértett, hiszen elvonásra került a tulajdonukban álló részjegyekre jutó saját tőke elem.

Az Alkotmánybíróság korábban még nem vizsgálta a 2013. évi CXXXV. törvény 18. § (2) bekezdés helyett a folyamatban lévő kilépésekkel kapcsolatos jogviszonyokra is alkalmazandó 2013. november 30-án hatályba lépett 2013. évi CXXXV. törvény 17/R. § (2) bekezdésével kapcsolatos visszamenő hatály tilalmát és tulajdonhoz való alkotmányos alapjog sérelmét az alkotmányjogi panaszban felvetett szempontból.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

A jogállamisághoz, azon belül a jogbiztonsághoz való jog, a visszaható hatály tilalma. Alaptörvény B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

A tulajdonhoz való alkotmányos alapjog.

Alaptörvény XIII. cikk (1) Mindenkinnek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén ismeri el az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság elvét olyan Alaptörvényben biztosított jogként, amelyre alkotmányjogi panasz is alapítható (elsőként lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14], többek között megerősítette: 3223/2016. (XI. 14.) AB végzés, Indokolás [17]).

Az Indítványozók a jogbiztonság az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére a visszaható hatály tilalmával összefüggésben hivatkoznak. Az Alkotmánybíróságnak a visszaható hatály tilalmára vonatkozó, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésén alapuló gyakorlata szerint: „A jogállamiság egyik legfontosabb alkotóeleme a jogbiztonság, amely – egyebek között – megköveteli, hogy a jogalanyoknak meglegyen a tényleges lehetőségük arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz tudják igazítani, ennek érdekében a jogszabályok a kihirdetésüket megelőző időre nézve ne állapítsanak meg kötelezettséget, illetőleg valamely magatartást visszamenőleges hatállyal ne minősítsenek jogellenesnek” {7/2016. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [18]}. [23] Egy jogszabály nem csupán akkor ütközhet a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [106]}. [24]

Az Alkotmánybíróság gyakorlata megállapította, hogy a múltban keletkezett jogviszonyokból származó jogokat és kötelezettségek szabályozása esetén, az új szabályozás a jogokat és kötelezettségeket hátrányosan csak a hatálybalépés utáni időtől fogva érintheti. {3061/2017. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [11]–[12]}. A 8/2016. AB határozat rögzítette [57], hogy „Az Alkotmánybíróság a 10/2014. (IV. 4.) AB határozatban kimondta, hogy a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalma nem abszolút érvényű, és egyértelműen élhet ezzel a jogalkotó akkor, amikor új jogosultságot állapít meg, meglévő jogosultságot terjeszt ki, vagy valamely jog korlátozását oldja fel (Indokolás [18]). Ebben az ügyben az Alkotmánybíróság nem csak azt állapította meg, hogy a vizsgált szabályozás visszaható hatályú jogalkotásnak minősül, hanem azt is, hogy az hátrányos tartalmú, és ezért a hátrányos tartalmú, visszamenőleges hatályú szabályozást találta az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközőnek, mely megalapozta a vizsgált törvényhely megsemmisítését.” A 32/2012. AB határozat rögzíti: [51] „Az alkotmánybírósági gyakorlat szerint a magánszemélyek körülményeit hátrányosan érintő visszaható hatályú jogalkotás (vagyis a jogszabály kihirdetését megelőző időre való kötelezettség-megállapítás) a jogbiztonságot sérti, a jogalanyok ugyanis nem tudják magatartásukat a jog előírásaihoz igazítani. [Lásd például 37/2011. (V. 10.) AB határozat.]”

A 10/2014. AB határozat rögzíti: [15] „Következetes az Alkotmánybírósági gyakorlat a tekintetben, hogy valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet az említett tilalomba ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit - erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint - a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell.” {[57/1994. (IX. 17.) AB határozat, ABH 1994, 305.]}, {[3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [88]].”

A 3062/2012. AB határozat rögzíti, [88] „Következetes alkotmánybírósági gyakorlat alakult ki abban a tekintetben, hogy valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet az említett tilalomba [visszaható hatályú jogalkotás tilalma] ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell [57/1994. (XI. 17.) AB határozat, ABH 1994, 316, 324.]”

Álláspontunk szerint az Indítványozók által megsemmisíteni kért bírósági ítélet a Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rögzített jogállamiságból fakadó jogbiztonság, a visszaható jogalkotás-jogalkalmazás tilalmának elvét súlyosan sérti.

Hivatkozunk arra is, hogy a 2010. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Jat.) 2. § (2) bekezdésében foglaltakra is: „*Jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhesebbé, **valamint nem vonhat el vagy korlátozhat jogot**, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.*”

Az Indítványozók kilépési jognyilatkozatukat a kilépéskor hatályban lévő törvényi előírás, jogszabályi környezet ismeretében, arra figyelemmel tették meg. **A 2013. évi CXXXV. törvény 18. § (2) bekezdés alapján a jognyilatkozatuk megtételekor, a szövetkezeti hitelintézet tagsági jogviszony megszüntetése esetén a tagot a részjegy névértéke, valamint a tagsági jogviszony alatt keletkezett, a részjegyre jutó saját tőke** lekötött tartalékkal csökkentett összege illeti meg abban az esetben, ha az a szövetkezeti hitelintézet veszteségének fedezésére nem került felhasználásra. **A jogbiztonság elvével ellentétes az a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütköző bírósági jogértelmezés ami szerint az Indítványozók kilépési jognyilatkozatuk megtételét követően hatályba lépett 2013. évi CXXXV. törvény 17/R. § (2) bekezdés szerinti törvényi rendelkezések alapján az Indítványozókat megfosztották, egy 2013. évi CXXXV. törvény 18. § (2) bekezdésben törvényileg garantált vagyoni értékű joguktól, egy folyamatban lévő ugyancsak ezen jogszabály rendelkezései alapján megtett kilépési jogviszonyban.**

Az Indítványozókat ezzel megfosztották, az előzetes bizonyítási eljárásban beszerzett igazságügyi szakvéleményben összegeként meghatározott Indítványozókat külön-külön megillető 699.725,- Ft. forint részjegyeikre jutó saját tőke elem tényleges kifizetésétől.

A másodfokú bíróság elismeri ítéletének indokolásában, hogy „Kétségtől a felpereseknek a tagsági jogviszony felmondására vonatkozó bejelentés időpontjában hatályos jogszabályok a felperesekre kedvezőbb elszámolást tett lehetővé, ami utóbb változott, és felperesek számára már csak a részjegy névértékének kifizetését tette lehetővé.” Azonban később ennek ellenére mégis úgy érvel, hogy „A jogszabály változásával jogelvonás nem történt, mert a felperesek változatlanul jogosultak voltak az elszámolásra, és ennek alapján a kifizetés -a részjegy névértékén-megtörtént (...)”

Álláspontunk szerint maga a másodfokú bíróság is elismeri a visszaható hatályú jogalkotást, de facto elismeri azt is, hogy az Indítványozókat a visszamenő hatályú jogalkalmazás folytán

joghátrány érte, azonban nem ismeri el azt hogy jogot vontak el az indítványozóktól. Holott maga az ítélet indoklása rögzíti, hogy a korábbi jogszabály alapján kedvezőbb elszámolás illette meg az Indítványozókat.

Az indítványozókat nem pusztán egy absztrakt elszámolási jog illette meg, hanem a részjegyre jutó névérték és a törvényben meghatározott módon kiszámított saját tőke összege. Azzal, hogy a kétösszezszerűen meghatározott jogosultságból, vagyoni értékű jogból a jogalkotó, pusztán az egyik elemet vont el a másikat meghagyta, még történt jogelvonás, és így az indítványozók helyzetét hátrányosan befolyásolta, elnehezítette.

A jogbiztonságból fakadó visszaható hatályú jogalkotás tilalma az alkotmánybíróság joggyakorlata alapján nem feltétlen, kizárólag a jogalanyok helyzetét elnehezítő (ad malem partem) jogalkotásra irányadó. A jelen ügyben a fentiekben kifejtett indokokra tekintettel fennáll visszaható hatályú jogalkotás tilalmának megsértése, hiszen a jogalanyok helyzetét elnehezítette visszaható hatályú jogalkotás. Ezen az sem változat, hogy a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény 62. § és a szövetkezeti alapszabály sajátosságaiból adódóan egy maximum 3 hónapos az alapszabályban konkrétan 90 napos de facto felmondási idő elteltét követően szűnik meg ténylegesen a szövetkezeti hitelintézettel kapcsolatos tagsági jogviszony. Ezen speciális körülmény nem teszi lehetővé, hogy a már megkezdődött, lényegét tekintve felmondási idő alatt, a felek közötti még le nem zárult jogviszonyok tekintetében alkossanak és alkalmazzanak e jogviszonyaikra kiható új jogi normát, ami indokolatlanul és aránytalanul korlátozza vagy vonja el az Indítványozók anyagi jogait.

Az Indítványozók a kilépési jognyilatkozat bejelentéskor a hatályos jogszabályokra voltak tekintettel, azonban a folyamatban lévő jogviszonyukban az utóbb hatályba lépett tőlük jogot elvonó jogszabályi rendelkezések folytán sérült a visszaható hatályú jogalkotás tilalmának alkotmányos alapelve, és ezzel összefüggésben az Indítványozókat aránytalanul nagy jogsérelem is érte, hiszen számukra jelentős anyagi hátrányt okozva elvonták tőlük a részjegyük névértékét három és félszeresen meghaladó részjegyeikre jutó saját tőke összegét.

Az indítványozók hivatkoznak arra is, hogy az Indítványozóknak az alaptörvény-ellenes ítéletekkel sérült az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésben rögzített tulajdonhoz való alkotmányos alapjog is.

Az Alkotmánybíróság a 26/2013. (X. 4.) AB határozatában (Indokolás [161]) - hivatkozással a 64/1993. (XII. 22.) AB határozatra - az alábbiak szerint foglalta össze a tulajdonhoz való alapjogra vonatkozó gyakorlatát: "az alkotmányos tulajdonvédelem köre és módja nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat, és nem azonosítható az absztrakt polgári jogi tulajdon védelmével. Az alapjogként védett tulajdonhoz való jog tartalmát a mindenkor közjogi és (alkotmányos) magánjogi korlátokkal együtt kell érteni. Az alkotmányos tulajdonvédelem terjedelme mindig konkrét; függ a tulajdon alanyától, tárgyától és funkciójától, illetve a korlátozás módjától is. A másik oldalról nézve: ugyanezen szempontoktól függően az adott fajta közhatalmi beavatkozás alkotmányos lehetősége a tulajdonba más és más (ABH 1993, 373, 380., legutóbb idézi: 3219/2012. (IX. 17.) AB végzés, Indokolás [6]).". Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XIII. cikke tekintetében továbbra is fenntartotta azt a korábbi gyakorlatát, amelynek értelmében a tulajdonhoz való alapjog a már megszerzett tulajdont, illetve kivételes esetekben a tulajdoni várományokat védi (3115/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [34])." (3209/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [64]-[65]. Hasonlóan: 3194/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [18]; 3024/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [43]; 3091/2015. (V. 19.) AB határozat, Indokolás [17]; 3214/2015. (XI. 10.) AB végzés, Indokolás [17]).

A 3009/2012. (VI. 21.) AB határozat kimondta: "Az állam egyfelől - az alkotmányos kivételek lehetőségétől eltekintve - köteles tartózkodni a magán- vagy jogi személyek tulajdonosi szférájába

való behatolástól, másfelől köteles megteremteni azt a jogi környezetet, azt az intézményi garanciát, amely a tulajdonhoz való jogot diszkrimináció nélkül működőképesse teszi." (ABH 2002, 998, 1002.) A kifejtettek szerint a tulajdonhoz való jog alapjogként az állammal szemben garantál olyan közjogi igényt, amely alapján az állam - alapvetően, főszabályként, az Alaptörvényből következő kivételektől eltekintve - köteles tartózkodni az alapjog alanyának tulajdonosi pozíciójába történő behatolástól." (Hasonlóan: 3177/2014. (VI. 18.) AB végzés, Indokolás [23]; 5/2016. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [31]).

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az alapjogi védelem kiterjed a tulajdonjog részjogosítványaira is. A 18/2015. (VI. 15.) AB határozat megállapította: "[a]z Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a tulajdoni alapjogvédelem kiterjed a tulajdoni részjogosítványokra és azok gyakorolhatóságára is, és csak az Alaptörvény erre vonatkozó szabálya szerint korlátozhatóak. Így az Alkotmánybíróság a 1256/H/1996. számú határozatában kifejtette, hogy "[a] használati, a birtoklási és a rendelkezési jog a tulajdonjog tartalmát adó, a tulajdonhoz tartozó részjogosítványok, amelyek a dolog feletti hatalmat és a dolog élvezetét jelentik. Az Alkotmánybíróság már több döntésében, elvi jelleggel a 7/1991. (II. 28.) AB határozatban rámutatott arra, hogy a tulajdonjoghoz kapcsolódó részjogosítványok korlátozása 'csak akkor jár magának a tulajdonjognak, mint alkotmányos jognak a korlátozásával, így csak akkor alkotmányellenes, ha az elkerülhetetlen, tehát kényszerítő ok nélkül történik, továbbá, ha a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan'. (ABH 1991, 26.) Az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben arra is felhívta a figyelmet, hogy a tulajdonjog (és részjogosítványai) korlátozásának alkotmányosan elfogadható indoka lehet a korlátozás közérdeksége. A közérdek és a tulajdonkorlátozás arányossága vizsgálatánál pedig az Alkotmánybíróság határozza meg azokat az ismérveket, amelyek a beavatkozás arányosságát eldöntik. [64/1993. (XII. 22.) AB határozat, ABH 1992, 382.]" (ABH 1996, 796.)" (Indokolás [20]-[21]).

Az Indítványozók álláspontja szerint a tulajdonukban lévő részjegy mint vagyoni értékű jogból eredően tulajdonukat, de minimum tulajdoni várományát képezte a perben érvényesíteni kívánt részjegyre jutó saját tőke összeg is, hiszen maga a jogszabályi rendelkezés is úgy fogalmazott, hogy „megilleti” a tagot a tagsági jogviszony megszűntetése esetén a részjegyre jutó saját tőke összeg is. Így amikor az Indítványozók a kilépési nyilatkozatukat megtették joggal számíthattak arra, hogy megilleti őket a törvényi rendelkezésben és alapszabályban is meghatározott részjegyükre jutó pénzüsszeg. Az alaptörvény-ellenes ítélet és az által alkalmazott visszaható hatályú jogalkotással meghozott törvényi rendelkezés pedig elvonta ezt a törvényi rendelkezésben rögzített, megszerzett tulajdonjogot, vagy tulajdoni várományt. A visszamenő hatályú jogalkotás szükségtelenül hatolt be az Indítványozók mint tulajdonosok pozíciójába, és indokolatlanul korlátozta és vonta el a tulajdonjoghoz való alkotmányos alapjogukat.

Hivatkozunk arra, hogy az Alaptörvény 28. cikk rendelkezése szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alkotmánybíróság gyakorlata rögzíti, hogy az Alaptörvény 28. cikkének rendelkezése a bíróságok számára alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék (lásd pl. 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33] és 28/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]). Ebből a bíróságok számára előírt alkotmányos kötelezettségből ered, hogy a bíróságnak a jogszabályok adta értelmezési mozgástér keretein belül azonosítania kell az elé kerülő ügy alapjogi vonatkozásait, és a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat az érintett alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmeznie. A bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos

tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes." (3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [17]-[18]).

Álláspontunk szerint az indítvánnyal megsemmisített bírósági ítéletek alaptörvény-ellenesek mert a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel nincsen összhangban, a jogszabály alkalmazása során a bíróságok az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát nem juttatták érvényre a fentiekben kifejtett indokok alapján. Erre tekintettel kérjük a Budapest Környéki Törvényszék 9.Pf.21.564/2017/8. számú 9.Pf.21.564/2017/9. számú kijavító végzéssel együtt kezelendő ítéletének alaptörvény-ellenessé nyilvánítását és megsemmisítését.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Indítványozók nem kezdeményezték a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el.

Mellékeljük az indítványozók által adott eredeti ügyvédi meghatalmazást.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Az indítványozók az alkotmányjogi panasz benyújtásával egyidejűleg akként nyilatkoznak, hogy személyes adataik (neve) közzétételéhez nem járulnak hozzá.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata

Csatoljuk mellékletként: a Budapest Környéki Törvényszék 9.Pf.21.564/2017/8. számú 9.Pf.21.564/2017/9. számú kijavító végzéssel együtt kezelendő ítéletét és a kijavító végzést

a Nagykáta Járásbaróság 4.P.20.061/2016/22. számú elsőfokú ítéletét

Előadjuk, hogy magát az alkotmányjogi panaszt két eredeti példányban terjesztjük elő célszerűségi okokból. A melléleteket egy példányban terjesztjük elő. Az Abtv. 53. § (2) bekezdésére és Alkotmánybíróság 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozata az Alkotmánybíróság ügyrendjéről 28. § (1) bekezdés alapján a panaszt és melléleteit a törvényi határidőben, ajánlott küldeményként postai úton küldjük meg az elsőfokú bíróságon keresztül az Alkotmánybíróság számára.

Kelt: Budapest, 2018. 11. 21.

Tisztelettel:

Dr. Pataki Norbert András ügyvéd (1027 Budapest, Bem rkp 46. I/6/a.)

